

หัวข้องานวิจัยเรื่อง	การศึกษาแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลวังท่าดี อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์
ชื่อผู้วิจัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุษบา หินเธาว์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชรา วงษ์แสงเทียน อาจารย์ปรัชญา โพธิ์หัง อาจารย์รณชัย หมื่นวงศ์ นางสาวธัญญาพร มาบบบ นางสาวพงศ์ผกา ณ์ฐวรรธนะ และ นายชูชาติ ภัคดีใส
คณะ/สังกัด	คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ปี	2560
คำสำคัญ	แนวทาง จัดการขยะมูลฝอย การมีส่วนร่วม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาพฤติกรรม ปัญหา และความต้องการการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน 2. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน ตำบลวังท่าดี อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนในตำบลวังท่าดี อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 95 คน กำหนดขนาดตามตารางยามาเน่ (Yamane) ที่ความคาดเคลื่อน 10 % ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย และผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 39 คน ใช้การเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนาเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ในตำบลวังท่าดีจะไม่มีถังขยะ เป็นชุมชนไร้ถัง ชาวบ้านจะจัดการขยะมูลฝอยเองภายในครัวเรือน ซึ่งขยะมูลฝอยส่วนใหญ่เป็นขยะอินทรีย์ ที่เกิดจากการทำเกษตรกรรมและมาจากครัวเรือน พฤติกรรมของคนในตำบลส่วนใหญ่จะคัดแยกขยะรีไซเคิลไว้ขาย นอกนั้นจะจัดการขยะมูลฝอยโดยการเผา ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ชาวบ้านต้องการถังขยะไว้แยกประเภทขยะ ส่วนแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน คือ ให้ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลวังท่าดีบริหารจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมของชุมชน โดยมีการสื่อสารและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะอย่างถูกวิธีทุกหมู่บ้าน และจัดหาถังขยะติดเชื้อและขยะอันตรายมาให้ชาวบ้าน

Research Title	Guideline of Community Solid Waste Disposal by Participants of Tumbol Wungtadee, Amphoe Nongpai, Phetchabun Province
Author	Asst.Prof. Bussaba Hintow Asst.Prof. Patchara Wongsangtain Mr.Pratya Phothihang Mr.Ronnachai Muenwong Miss Tunyaporn Mabuab Miss Pongpaka Nattawanthana And Mr. Chuchart Phaksai
Faculty	Management Sciences
Institute	Pibulsongkram Rajabhat University
Year	2017
Keywords	Guideline, Solid Waste Management, Participants

ABSTRACT

The objectives of this research were to study behavior, problem and need of the families' solid waste disposal and to study the guideline of solid waste disposal in the communities of Wangthadee Sub-district, Nongphai District, Phetchabun Province. The samples were 95 people using Yamane formulae with 10% error by simple random sampling and 39 main informants by purposive sampling. The data were collected by using questionnaire, in-depth interview and group discussion and analyzed by using percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The findings found that there were no solid waste bins in Wangthadee Sub-district, a solid waste bin free community. The villagers disposed the solid wastes by themselves of which solid wastes were mainly organic wastes from the family and agriculture activities. The villagers' behavior of solid waste disposal was that they separated the recycle solid wastes to sell and

the rests would be burnt. The problem they face was that they need the bins to separate types of solid wastes. Whereas the guideline for solid waste disposal, the local administrators of Sub-district Wungthadee should manage the solid waste disposal through community participation by communication and public relations on how to dispose the solid wastes properly to every village and provide enough bins for infected wastes and dangerous wastes for the villagers.

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ที่สนับสนุนงบประมาณสำหรับงานวิจัย ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่อนุญาตให้คณะผู้วิจัยได้ทำงานวิจัย ตลอดจนขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สกล เกิดผล เจ้าหน้าที่ทุกท่านขององค์การบริหารส่วนตำบลวังท่าดีและชาวบ้าน ที่ให้ความร่วมมือจนทำให้งานวิจัยเสร็จสิ้นสมบูรณ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุษบา หินเภาว้และคณะ
ธันวาคม 2560

คำนำ

รายงานวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลวังท่าดี อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลวังท่าดี ที่จะนำข้อมูลมาวางแผนปรับปรุงการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลวังท่าดี ในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน และเป็นแนวทางในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมบริบทของชุมชนต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานวิจัยนี้ คงจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหาร ประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามสมควร หากมีข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยเพื่อต่อยอดครั้งต่อไป กรุณาแจ้งความประสงค์มายังสถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จะขอบพระคุณยิ่ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุษบา หินเฑาะว์และคณะ

ธันวาคม 2560

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ง
คำนำ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
1 บทนำ	1
ความเป็นมาหลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์และเป้าหมาย.....	2
กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
2 ทบทวนวรรณกรรม	4
ความหมายของขยะมูลฝอย.....	4
ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะมูลฝอย.....	5
ความหมายของการมีส่วนร่วม.....	17
ทฤษฎีการมีส่วนร่วม (Participation).....	19
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม.....	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	22
3 อุปกรณ์และวิธีการดำเนินงานวิจัย	24
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	24
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	25
พื้นที่ดำเนินงาน.....	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ขอบเขตการวิจัย.....	25
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	26
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	27
4 ผลการวิจัย.....	28
ตอนที่ 1 เป็นผลการวิจัยจากแบบสอบถาม.....	28
ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	28
ส่วนที่ 2 สภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชน	31
ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย.....	35
ส่วนที่ 4 พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน.....	37
ส่วนที่ 5 กฎระเบียบ ข้อบังคับของชุมชนด้านการจัดการขยะ.....	40
ส่วนที่ 6 การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล.....	41
ส่วนที่ 7 ความต้องการจัดการขยะมูลฝอย.....	49
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน ผู้เกี่ยวข้อง และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลวังท่าดี.....	51
ตอนที่ 3 แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลวังท่าดี อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์.....	53
5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ.....	54
อภิปรายผลการวิจัย.....	54
สรุปผลการวิจัย.....	56
ข้อเสนอแนะ.....	56
บรรณานุกรม.....	57
ภาคผนวก.....	59

ประวัติผู้วิจัย.....

75

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1 เปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก.....	10
4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	28
4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ.....	28
4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา.....	29
4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ.....	29
4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้.....	30
4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....	30
4.7 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน....	31
4.8 แสดงสภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชนเป็นจำนวนและร้อยละของกลุ่ม ตัวอย่างจำแนกตามรายชื่อ.....	31
4.9 แสดงความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยเป็นจำนวนและ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายชื่อ.....	35
4.10 แสดงพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนเป็นจำนวนและร้อยละของกลุ่ม ตัวอย่างจำแนกตามรายชื่อ.....	37
4.11 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายชื่อ.....	40
4.12 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายชื่อ.....	41
4.13 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายชื่อ.....	49

สารบัญญภาพ

ภาพ	หน้า
2.1 การแบ่งแยกประเภทของถังรองรับขยะมูลฝอยตามสีต่างๆ.....	8
2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ของระบบการจัดการขยะมูลฝอย.....	14